

ODJĘCIE (28) *sb n*

o jasne; -é (3), -e (1); -é *Calep* (2); -é : -e *SarnStat* (1:1).

sg *N* odjęć (13); -é (2), -(e) (11). ◇ *G* odjęcia (5). ◇ *D* odjęciu (1). ◇ *A* odjęć (5); -é (1), -e (1), -(e) (3). ◇ *I* odjęcim (1). ◇ *L* odjęciu (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w.

1. *Ujęcie części większej całości [czego] (3) :*

odjęcie od czego (2): *Aphaeresis, Odyęcie* yedney litery álbo fylláby od początku [!] słowá. *Ut, Temnere, pro contemnere. Mącz* 12b, 12c.

W przeciwstawieniu: »przydanie ... odjęcie« (1): chociaż nie wielka iest odmiáná wobudwu tych [tj. 2.Sam 22 i Ps 18]/ w nietorych słowek przydaniu ábo w odjęciu drugich/ co fie tknie słow Zydowskich. *CzechRozm* 128v.

Szereg: »odjęcie albo odrzucenie« (1): *Apocope, Odyęcie/ álbo odrzucenie* yedney litery od końcá słowá/ *Ut: peculi, pro peculi.* *Mącz* 12c.

2. *Spowodowanie, aby czegoś nie było, aby ktoś czegoś nie miał, nie korzystał z czegoś, aby coś nie miało jakiejś cechy: zlikwidowanie, pozbawienie; ademptio Mącz, Calep, Cn; privatio Mącz, Calep; translatio PolAnt; amotio, defectio, defectus, propulsatio Mącz; repulsa Modrz; sublatio, subreptio Calep* (25) : *Amotio, Pomknienie/ odyęcie/ odśladzenie. Mącz* 234b, 99b, 102c, 287c, 323a; *Ademptio – Widarczie, odjęcie. Calep* 24a; *Subreptio – Taiemne odjęcie. Calep* 1020a, [849]b, 1038b.

odjęcie czego (1): ono słowo (iészce raz) znaczy odjęcie rzeczy chwiejących fię/ iáko tych kthore fą vczynione/ aby zoftály ty ktore fą trwałe. *BibRadz Hebr* 12/27. *Cf odjęcie czego od kogo, od czego; czego z czego.*

odjęcie czego od kogo, od czego (2): *WujNT* 392 [2 r.] *cf W przeciwstawieniu.*

odjęcie czego z czego (1): *Proch* barzo dobri na odjęcie śmrodu z działł/ y z zębów. *FalZioł* V 111.

W przeciwstawieniu: »odjęcie ... przeniesienie« (2): *Piąta [czcić Dziejów Apostolskich]/ odjęcie* kościoła od vpornych y zátwárdziálych Zydów/ y przeniesienie do Pogánów *WujNT* 392, 392.

a. *O dobrach materialnych i niematerialnych, rzeczach, terytoriach, prawach, stanowiskach: odebranie; przywłaszczenie, zagrabie, zdobycie* (9) : *Ponieważ Chriftyánin práwy/ ráczey ma]..] dużę fwą położyć/ niżby ábo kiedy miał kogo prześladować/ ábo mu zdrowie iego odeymować: á chociaż też tylko do odjęcia komu inżemu drogę pokázowác. CzechEp* 16.

odjęcie czego (7): *NOrdwegia* [...] iesth pod mocą krola Duńkiego wielkimi trybuty ściśnioná y odjęcim portow ná morzu. *BielKron* 293; *ModrzBaz* 8; także ná odjęcie *Zup/ Céł/ Myt/ y* innych wżyftkich [...] dochodów/ z którychby czwartéy części nie oddano/ pózlemy *SarnStat* 413, 180, 364. *Cf odjęcie komu czego, Wyrażenie.*

odjęcie komu czego (1): *Fortel* w odjęciu *Chorągwie* Polakom. *StryjKron* 256 *marg.*

Wyrażenie: »odjęcie panieństwa« (1): *Gdy od Litewkiego Woyłká* poimána byłá/ á ieden iá iuż ná odjęcie Pánieństwá prowadził: prosiłá fię pilnie/ áby iey czyłtość vczcił *SkarŻyw* 162.

α. *Odebranie rzeczy przywłaszczonych [czego] (1) :* inżemi drogámi trzebá iść do od ięcia fwey włafności/ niżli oczýścić fie/ że fortelem nie idziełz. *ModrzBaz* 86v.

b. *O ludziach wyłączonych z jakiejś społeczności: sprawienie, że nie będzie kogoś wśród nich [kogo] (1) : Co trwać tak w biegu łwym musiało/ aż by ten który zatrzymawał/ ábo przekazał z pośrodku był odjęty. Po ktorego odjęciu dopiero też przyść miał y okazać lię ten idący Antychryst CzechEp 353.*

c. *O czynach: spowodowanie, aby ktoś czegoś nie robił [czego] (1) :*

W przeciwstawieniu: »odjęcie ... postawienie« (1): Od czału lepak odjęcia wstawiczoney (offiary)/ á od postawienia obrzydłości łpułtołzenia (będzie) dni tyśiac dwieście y dziewięćdziesiąt. BudBib Dan 12/11.

d. *O sytuacjach i oddziaływaniu zewnętrznym: spowodowanie, aby ktoś nie podlegał czemuś [czego] (1) : tak rzeki łą zamknioné łazy gęłtými/ y płoty: iż Kupcy pływaiący tam tędy pływác nie mogą. A tak ku odjęciu takowégo błędu y przekazy/ które zwykły byđz dopułczané przy pływaniu Rzek wolnych/ [...] łkázuiemy SarnStat 917.*

Synonimy: oddalenie; 1. odrzucenie; 2. wydarcie.

*Cf **ODJAĆ***